

DECIZIE

28 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Bacalâm Anatolie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cravțov Vladimir împotriva lui Tărăburcă Dumitru privind încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere și la cererea reconvențională înaintată de Tărăburcă Dumitru împotriva lui Cravțov Vladimir cu privire la declararea nulității contractului de împrumut,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Cravțov Vladimir și casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 august 2016 în partea respingerii pretențiilor lui Cravțov Vladimir privind încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care pretențiile au fost admise,

c o n s t a t ă :

La data de 07 iulie 2011, Cravțov Vladimir a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Tărăburcă Dumitru cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 18 mai 2009, a fost încheiat un contract de împrumut, conform căruia a transmis cu titlu de împrumut pârâtului suma de 30 000 euro, cu termenul de rambursare până la 01 iulie 2010, iar ulterior, la începutul lunii august 2009, a mai transmis tot cu titlu de împrumut pârâtului suma de 5 000 euro.

Susține că la momentul transmiterii celor 5 000 euro, careva înscrișuri nu au fost întocmite, însă au ajuns la înțelegerea că și această sumă va fi restituită până la 01 iulie 2010, odată cu suma de 30 000 euro primită la 18 mai 2009.

Reiterează că la 01 iulie 2010, pârâtul nu i-a restituit sumele împrumutate, promițându-i că le va restitui în perioada 10 august 2010 - 30 septembrie 2010, întocmind în acest sens și o recipisă scrisă de el personal.

Afirmă că la 23 august 2010, pârâtul i-a restituit doar 5 000 euro, și în pofida celor promise, reclamantul menționează că pârâtul, până la 30 mai 2011, nu și-a onorat obligațiunile asumate.

Solicită încasarea de la pârât a sumei împrumutate în mărime de 30 000 euro sau echivalentul acestora în lei moldovenești conform ratei de schimb valutar stabilite de Banca Națională a Moldovei la data achitării, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul dezbaterilor judiciare, reclamantul și-a concretizat pretențiile, solicitând încasarea de la pârât a sumei împrumutate în mărime de 30 000 euro, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1 000 lei și a taxei de stat în sumă de 500 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 februarie 2013 acțiunea a fost admisă, fiind încasat de la Tărăburcă Dumitru în beneficiul lui Cravțov Vladimir suma de 30 000 euro, convertiți în lei la momentul executării hotărârii judecătorești cu titlu de datorie și suma de 1 500 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. S-a încasat de la Tărăburcă Dumitru în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 14 051,83 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2013, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 septembrie 2013, a fost restituit apelul declarat de Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Leontean Serghei, împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 februarie 2013, ca fiind depus tardiv.

La data de 15 noiembrie 2013, Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Leontean Serghei, a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 februarie 2013, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii instanței de fond cu dispunerea rejudecării cauzei.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 decembrie 2013 a fost respinsă cererea de revizuire depusă de Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Leontean Serghei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2014 a fost admis recursul declarat de Tărăburcă Dumitru, casată încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 decembrie 2013 și remisă pricina spre rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 aprilie 2014 a fost admisă cererea de revizuire depusă de Tărăburcă Dumitru, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 februarie 2013 și a fost dispusă rejudecarea cauzei.

La data de 04 mai 2016, Tărăburcă Dumitru, a depus cerere reconvențională împotriva lui Cravțov Vladimir cu privire la declararea nulității contractului de împrumut.

În motivarea acțiunii reconvenționale, reclamantul a indicat că contractul de împrumut bănesc din 18 mai 2009, în baza căruia Cravțov Vladimir solicită încasarea datoriei, este ilegal și contravine prevederilor art. 207 Cod civil, deoarece a fost fondat pe o cauză falsă.

Insistă că acest contract nu întrunește condițiile art. 195 Cod civil, deoarece a fost încheiat cu intenția de ascunde datoriile lui Cravțov Vladimir față de alți creditori, și respectiv nu produce efecte juridice.

Invocă că potrivit prevederilor art. 221 Cod civil, contractul dat a fost încheiat fără a produce efecte juridice și este un contract nul.

Astfel reiterează că prevederile pct. 2.1. din contract nu au fost executate și nu există nici o probă ce ar confirma că Cravțov Vladimir i-a transmis lui Tărăburcă Dumitru sumele de bani.

Susține că acest contract a fost încheiat sub influența psihologică a lui Cravțov Vladimir asupra sa, or, la 18 mai 2009, Cravțov Vladimir derutat și distrus l-a anunțat că are probleme cu creditorii cărora le datorează suma de 30 000 euro, însă la moment nu poate restitui datoria.

În acest context menționează reclamantul că a fost impus să semneze contractul de împrumut în baza căruia se solicită rambursarea sumei datorate.

Relatează că în baza contractului de împrumut, în realitate, nu a fost primită nici o sumă de bani și, prin urmare, obligația de a restitui este lipsită de temei legal, mai mult ca atât la contract lipsește actul sau referirea de predare-primire a sumei de bani.

Mai indică, că Cravțov Vladimir folosindu-se de încrederea lui Tărăburcă Dumitru și cu promisiunea că acest contract este unu fictiv, a folosit banii primiți în scopuri personale, nu a finisat nici lucrările de construcție asumate conform contractului de antrepriză nr. 1/2009 din 20 martie 2010.

Totodată, consideră că comportamentul dolosiv al pârâtului este demonstrat și prin eschivarea de la transmiterea lucrărilor efectuate și prezentarea unui raport financiar.

În circumstanțele în care pârâtul nu și-a respectat obligațiunile asumate conform contractului de antrepriză nr. 1/2009 din 20 martie 2010, nu a finisat lucrările de construcție, nu a întocmit actul de predare-primire a lucrărilor efectuate, nu a prezentat devizul cheltuielilor suportate, Tărăburcă Dumitru insistă că a fost indus în eroare, iar Cravțov Vladimir s-a îmbogățit fără justă cauză din banii primiți ca rezultat al comportamentului dolosiv.

Relevă că din dispozițiile de plată și din relațiile financiare avute rezultă că pretinsa datoria a lui Tărăburcă Dumitru față de Vladimir Cravțov este stinsă după cum urmează: la 06 mai 2010 – 33 000,00 lei, la 20 mai 2010 – 160 000,00 lei (împrumut), la 14 iunie 2010 – 13 440,00 lei, la 22 iunie 2010- 3 990,00 lei (250 euro), la 22 iunie 2010 – 9 000,00 lei, la 29 iunie 2010 – 345 000,00 lei (împrumut plus construcție), la 11 iulie 2010 – 320 837,00 lei (împrumut plus construcție), la 28 iulie 2010 – 4 000,00 lei.

Solicită Tărăburcă Dumitru declararea nulității contractului de împrumut bănesc din 18 mai 2009 încheiat între Cravțov Vladimir și Tărăburcă Dumitru.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani din 18 august 2016, a fost admisă parțial acțiunea lui Cravțov Vladimir către Tărăburcă Dumitru cu privire la încasarea datoriei.

S-a încasat de la Tărăburcă Dumitru în beneficiul lui Cravțov Vladimir suma de 19 676,8865 euro cu titlu de datorie directă în temeiul contractului de împrumut din 18 mai 2009, precum și 500 lei ca cheltuieli de judecată compuse din taxă de stat plătită parțial la depunerea cererii de chemare în judecată.

În rest, acțiunea lui Cravțov Vladimir împotriva lui Tărăburcă Dumitru cu privire la încasarea sumei de 10 323,1135 euro a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

A fost respinsă integral acțiunea reconvențională înaintată de către Tărăburcă Dumitru împotriva lui Cravțov Vladimir cu privire la declararea nulității contractului de împrumut, ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat de la Tărăburcă Dumitru în contul statului taxa de stat în mărime de 9 706,59 lei - drept taxă de stat proporțională părții admise din acțiune și de a cărei plată reclamantul a fost scutit la înaintarea acțiunii (19 676,8865 euro - echivalentul a 323 552,9478 lei la data înaintării acțiunii, 07 iulie 2011; $323\ 552,9478\ \text{lei} \times 3\% = 9\ 706,588434\ \text{lei}$).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016 nu s-a dat curs cererilor de apel nemotivate depuse de Cravțov Vladimir și Tărăburcă Dumitru și a fost obligat apelantul Cravțov Vladimir să achite taxa de stat în mărime de 5 073,4 lei și să depună apelul motivat în termen de 10 zile de la data recepționării copiei încheierii. Totodată a fost obligat și apelantul Tărăburcă Dumitru să achite taxa de stat în mărime de 9 670,5 lei și să depună apelul motivat în termen de 10 zile de la data recepționării copiei încheierii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016 a fost restituită cererea de apel depusă de Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Bacalâm Anatolie, împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 august 2016, din motiv că apelantul nu a înlăturat neajunsurile la cererea de apel în termenul stabilit de instanță prin încheierea din 13 octombrie 2016.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016 a fost admis apelul declarat de Cravțov Vladimir, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 august 2016 în partea prin care s-au respins pretențiile lui Cravțov Vladimir privind încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care s-a încasat de la Tărăburcă Dumitru în beneficiul lui Cravțov Vladimir cheltuielile de judecată sub formă de plata expertizei judiciare în mărime de 1 270 lei, cheltuieli de asistență juridică în instanța de fond și cea de apel în mărime de 2 000 lei și plata taxei de stat aferentă cererii de apel 5 078,4 lei, în total 8 348,4 lei.

S-a încasat de la Tărăburcă Dumitru în beneficiul lui Cravțov Vladimir, dobânda de întârziere pentru perioada 01 iulie 2010 – 27 martie 2015, în sumă de 15 210,3974 euro.

În rest, hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 august 2016 a fost menținută.

La data de 15 martie 2017, Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Bacalâm Anatolie a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale.

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel este nefondată și emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural, iar concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Afirmă că instanța de apel a menținut soluția instanței de fond privind încasarea datoriei de 19 676,8865 euro și a admis pretenția cu privire la calcul dobânzii de întârziere pentru perioada 01 iulie 2010 – 27 martie 2015, în sumă de 15 210,39 euro, fără a lua în calcul că dobânda de întârziere se încasează doar din datoria existentă și constatată prin hotărâre judecătorească.

Astfel, insistă că instanța de apel a admis cerințe neîntemeiate care cu mult depășesc cuantumul pretențiilor admise.

Reiterează că prin prisma art. 867 Cod civil, contractul de împrumut se consideră valabil din momentul transmiterii banilor și altor bunuri fungibile și totodată menționează că momentul transmiterii banilor în baza unui contract de împrumut urmează să fie stabilit de părțile contractante, iar din conținutul pct. 2.1 rezultă că împrumutătorul transmite banii timp de două zile de la semnarea contractului și astfel faptul transmiterii banilor nu este dovedit prin probe scrise, cum ar fi recipisa.

Insistă că prevederile pct. 2.1 din contract nu au fost executate și nu există nici o dovadă ce ar confirma transmiterea banilor, iar intimatul cu rea credință s-a folosit de încrederea lui Tărăburcă Dumitru, convingându-l să semneze aceste contracte și asigurându-l că acestea sunt fictive.

Invocă că în realitate în baza contractului de împrumut nu au fost transmise sumele de bani și prin urmare, obligația de a restitui banii este lipsită de temei legal.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din actele cauzei copia deciziei instanței de apel din 06 decembrie 2016, a fost expediată pentru cunoștință în adresa părților inclusiv și în adresa recurentului la data de 23 decembrie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 35097 (f. d. 210, vol. IV), însă date cu privire la recepționarea acesteia la materialele cauzei nu se atestă.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 15 martie 2017 în termen.

La data de 12 mai 2017, Cravțov Vladimir a depus referință la recursul declarat de către Tărăburcă Dumitru împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Totodată a indicat intimatul în referință că Tărăburcă Dumitru nu a beneficiat de dreptul de a contesta hotărârea primei instanțe în ordine de apel și astfel nu deține dreptul de a depune contestație în ordine de recurs.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2017, recursul declarat de către Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Bacalâm Anatolie, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de către Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Bacalâm Anatolie și de a modifica decizia instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

După cum denotă actele cauzei, Cravțov Vladimir înaintând cerere de chemare în judecată împotriva lui Tărăburcă Dumitru a solicitat încasarea de la Tărăburcă Dumitru în beneficiul său a sumei împrumutate în mărime de 30 000 euro, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1 000 lei și a taxei de stat în sumă de 500 lei.

La rândul său, Tărăburcă Dumitru depunând acțiune reconvențională împotriva lui Cravțov Vladimir a solicitat declararea nulității contractului de împrumut bănesc încheiat între Cravțov Vladimir și Tărăburcă Dumitru la 18 mai 2009.

Judecând pricina în cauză prima instanță a admis parțial acțiunea lui Cravțov Vladimir către Tărăburcă Dumitru cu privire la încasarea datoriei, a încasat de la Tărăburcă Dumitru în beneficiul lui Cravțov Vladimir suma de 19 676,8865 euro cu titlu de datorie directă în temeiul contractului de împrumut din 18 mai 2009, precum și 500 lei ca cheltuieli de judecată compuse din taxă de stat plătită parțial la depunerea cererii de chemare în judecată, iar în rest, a respins acțiunea lui Cravțov Vladimir împotriva lui Tărăburcă Dumitru cu privire la încasarea sumei de 10 323,1135 euro, ca fiind neîntemeiată. A respins integral acțiunea reconvențională înaintată de către Tărăburcă Dumitru împotriva lui Cravțov Vladimir cu privire la declararea nulității contractului de împrumut, ca fiind neîntemeiată și a încasat de la Tărăburcă Dumitru în contul statului taxa de stat în mărime de 9 706,59 lei - drept taxă de stat proporțional părții admise din acțiune și de a cărei plată reclamantul a fost scutit la înaintarea acțiunii.

În concluziile sale prima instanță a reținut că, conform contractului semnat de părți, datoria a devenit scadentă la 01 iulie 2010, iar aceasta nefiind stinsă integral, generează încasarea datoriei menționate de la Tărăburcă Dumitru.

Concluzia instanței de fond că datoria urmează a fi încasată parțial s-a bazat pe faptul că, pârâtul a anexat la actele cauzei dispoziția de plată datată cu 20 mai 2010, prin care se atestă recepționarea de către Cravțov Vladimir a sumei de 160 000 lei pentru restituirea datoriei în baza contractului din 2009, fiind concomitent contrasemnata și de Tărăburcă Dumitru.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 22 august 2016 Cravțov Vladimir a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, iar la data de 16 septembrie 2016 și Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Bacalâm Anatolie a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016 nu s-a dat curs cererilor de apel nemotivate depuse de Cravțov Vladimir și Tărăburcă Dumitru și a fost obligat apelantul Cravțov Vladimir să achite taxa de stat în mărime de 5 073,4 lei și să depună apelul motivat în termen de 10 zile de la data recepționării copiei încheierii. Totodată a fost obligat și apelantul Tărăburcă Dumitru să achite taxa de stat în mărime de 9 670,5 lei și să depună apelul motivat în termen de 10 zile de la data recepționării copiei încheierii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016 a fost restituită cererea de apel depusă de Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Bacalâm Anatolie, împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 august 2016, din motiv că apelantul nu a înlăturat neajunsurile la cererea de apel în termenul stabilit de instanță prin încheierea din 13 octombrie 2016.

Dat fiind faptul că Cravțov Vladimir a înlăturat neajunsurile la cererea de apel și fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Cravțov Vladimir, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii acestuia, casând hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 august 2016 în partea prin care s-au respins pretențiile lui Cravțov Vladimir privind încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, și a emis în această parte o nouă hotărâre prin care s-a încasat de la Tărăburcă Dumitru în beneficiul lui Cravțov Vladimir cheltuielile de judecată sub formă de plata expertizei judiciare în mărime de 1 270 lei, cheltuieli de asistență juridică în instanța de fond și cea de apel în mărime de 2 000 lei și plata taxei de stat aferentă cererii de apel - 5 078,4 lei, în total 8 348,4 lei și s-a încasat de la Tărăburcă Dumitru în beneficiul lui Cravțov

Vladimir, dobânda de întârziere pentru perioada 01 iulie 2010 – 27 martie 2015, în sumă de 15 210,3974 euro, în rest menținând hotărârea primei instanțe.

În susținerea soluției date, instanța de apel, cu referire la prevederile art. 617 alin.(2) Cod civil, a reținut că nu este necesară somație în cazul în care este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației.

În acest context, instanța de apel a concluzionat că fiind stabilită scadența prestației de rambursare la 01 iulie 2010, Tărăburcă Dumitru a fost pus de drept în întârziere și este susceptibil de plata dobânzii de întârziere pentru perioada cerută de Cravțov Vladimir și anume 01 iulie 2010 – 27 martie 2015.

Instanța de apel a precizat că dobânda de întârziere se calculează în baza prevederilor art. 619 alin. (2) Cod civil, prin care în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Bacalâm Anatolie a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale.

La caz instanța de recurs constată faptul că cererea de recurs depusă de către Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Bacalâm Anatolie în partea contestării soluției instanței de fond cu privire la admiterea parțială a pretenției de încasare a datoriei, menținută prin decizia instanței de apel este neântemeiată.

În favoarea concluziei enunțate, instanța de recurs reține prevederile art. 430 CPC, care stabilește că, sunt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces; martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Iar, reieșind din prevederile art. 429 alin. (4) CPC, nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că în interpretarea corectă a normelor legale enunțate este de înțeles că sunt în drept să declare recurs doar părțile și alți participanți la proces, indicați la art. 430 CPC, care au folosit calea de apel.

După cum denotă actele cauzei, cererea de apel a lui Tărăburcă Dumitru împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 august 2016 a fost restituită prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, din motiv că ultimul nu a înlăturat neajunsurile la cererea de apel în termenul stabilit de instanță prin încheierea din 13 octombrie 2016.

Astfel, se constată cu certitudine că recursul declarat în partea prin care se solicită casarea hotărârii instanței de fond și deciziei instanței de apel prin care s-a admis parțial pretenția lui Cravțov Vladimir cu privire la încasarea datoriei, este înaintat de o persoană care nu este în drept să-l declare, sau, cererea de apel a lui Tărăburcă Dumitru a fost restituită.

Prin urmare, se menționează că Tărăburcă Dumitru a declarat recurs împotriva unei hotărâri, care prevede calea apelului, însă care nu a fost folosită de ultimul, iar

articolul 429 alin. (4) CPC direct stipulează că nu pot fi atacate cu recurs deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare ce nu se supun nici unei căi de atac, nici hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac.

În această ordine de idei, instanța de recurs consideră oportun de a examina recursul declarat de către Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Bacalâm Anatolie doar în partea în care se contestă soluția instanței de apel cu privire la încasarea de la Tărăburcă Dumitru în beneficiul lui Cravțov Vladimir a dobânzii de întârziere pentru perioada 01 iulie 2010 – 27 martie 2015 în sumă de 15 210,3974 euro și a cheltuielilor de judecată în mărime de 8 348,4 lei.

Dat fiind faptul că instanța de apel a dispus admiterea pretenției de încasare a dobânzii de întârziere, cerință pe care instanța de fond a respins-o, recurentul Tărăburcă Dumitru este în drept să declare recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016 doar în această parte.

Reieșind din cele mai sus expuse, verificând legalitatea și temeinicia concluziei instanței de apel în partea admiterii pretenției cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, în raport cu criticele formulate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a admite pretenția înaintată de Cravțov Vladimir cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, însă incorect a determinat cuantumul acesteia, ceea ce rezultă din aprecierea incorectă a materialului probator propus de părți în raport cu prevederile legale aplicabile raportului juridic în litigiu.

Urmează a fi evidențiat faptul că prin hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 18 august 2016 s-a încasat de la Tărăburcă Dumitru în folosul lui Cravțov Vladimir suma de bani în mărime de 19 676,8865 euro cu titlu de datorie directă în temeiul contractului de împrumut din 19 mai 2009, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016 a fost menținută hotărârea instanței de fond în această parte.

Astfel, instanța de recurs reține prevederile art. 872 alin. (1) Cod civil, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art.619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

În această ordine de idei, dat fiind și faptul că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016 s-a constatat neexecutarea în termen și în modul stabilit a obligațiilor contractuale de către Tărăburcă Dumitru, temeinic instanța de apel cu referire la prevederile art. 619 Cod civil, care reglementează dobânda de întârziere, a considerat întemeiată și pretenția lui Cravțov Vladimir cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

Conform prevederilor art. 619 alin. (1) și (2) Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Instanța de recurs reiterează că cuantumul dobânzii de întârziere ce decurge din contractul de împrumut încheiat între persoane fizice urmează a se determina ținându-se cont de stipulările art.619 alin.(1) Cod civil.

Concomitent, însă, instanța de recurs relevă că suma de 15 210,3974 euro, solicitată de intimatul-reclamant cu titlu de dobândă de întârziere din suma datoriei pretinse de 30 000 euro neachitată în termen, pentru perioada 01 iulie 2010 – 27 martie 2015, este disproporționat de mare în raport cu suma datoriei existente de fapt și constată prin hotărâre judecătorească de 19 676,8865 euro.

Reieșind din prevederile enunțate și având ca reper statistica privind ratele de dobândă la instrumentele de reglementare monetară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru anii 2010 - 2015, conform cărei rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei pentru perioada:

- 01 iulie 2010 – 07 ianuarie 2011 constituie 7%;
- 07 ianuarie 2011 - 05 august 2011 constituie 8%;
- 05 august 2011 – 06 septembrie 2011 constituie 9%;
- 06 septembrie 2011 – 02 decembrie 2011 constituie 10%;
- 02 decembrie 2011 – 06 ianuarie 2012 constituie 8,5%;
- 06 ianuarie 2012 – 03 februarie 2012 constituie 8,5%;
- 03 februarie 2012 – 02 martie 2012 constituie 6,5%;
- 02 martie 2012 – 29 aprilie 2013 constituie 4,5%;
- 29 aprilie 2013 – 12 decembrie 2014 constituie 3,5%;
- 12 decembrie 2014 – 30 decembrie 2014 constituie 4,5%;
- 30 decembrie 2014 – 29 ianuarie 2015 constituie 6,5%;
- 29 ianuarie 2015 – 18 februarie 2015 constituie 8,5%;

- 18 februarie 2015 – 27 martie 2015 constituie 13,5%, instanța de recurs constată că la efectuarea calculului dobânzii de întârziere pentru perioada indicată nu a fost luată în calcul variația ratei de bază stabilită de Banca Națională a Moldovei.

De altfel, efectuând calculul cu descifrare pe zile și în coraport cu suma datoriei la zi stabilită și încasată prin hotărâre judecătorească de 19 676,8865 euro, cu aplicarea corectă a ratei de bază a Băncii Naționale a Moldovei, se constată că pentru perioada 01 iulie 2010 – 27 martie 2015, perioada de aflare în întârziere a lui Tărăburcă Dumitru, dobânda de întârziere constituie 9 635,34 euro, în mărime mult mai mică decât suma calculată și pretinsă de către Cravțov Vladimir cu titlu de dobândă de întârziere.

Sub acest aspect și reieșind din faptul că instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant, instanța de recurs menționează că dobânda de întârziere urmează a fi calculată exclusiv din suma datoriei existente și adjudecate de 19 676,8865 euro, astfel se găsește a fi neîntemeiată soluția instanței de apel cu privire la încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada indicată în mărime de 15 210,3974 euro, dat fiind faptul că calculul a fost făcut în coraport cu suma datoriei pretinse de 30 000 euro, și nu din suma datoriei real existente și constatate.

În contextul dat, instanța de recurs va remarca că instanța de apel, ignorând cele descrise, eronat a calculat dobânda de întârziere, încasând-o de la Tărăburcă Dumitru într-un cuantum de 15 210,3974 euro, ce este excesiv și unul vădit disproporțional în raport cu suma datoriei adjudecate, motiv care impune modificarea deciziei instanței de apel în partea dată.

Prin urmare, având în vedere cele de mai sus și hotărând în mod echitabil, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să modifice decizia instanței de apel în sensul încasării de la Tărăburcă Dumitru în beneficiul lui Cravțov Vladimir a dobânzii de întârziere în

mărime de 9 635,34 euro, ținând cont de faptul că suma de 15 210,3974 euro ar fi una excesivă și nejustificată, fiind calculată greșit din suma datoriei pretinse și nu din suma datoriei existente de 19 676,8865 euro.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate de către instanța de apel, verificarea suplimentară a cărorva dovezi nefiind necesară, instanța de recurs ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Bacalâm Anatolie, și a modifica decizia instanței de apel, micșorând suma încasată de la Tărăburcă Dumitru în beneficiul lui Cravțov Vladimir cu titlu de dobândă de întârziere de la 15 210,3974 euro până la 9 635,34 euro, iar în rest de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Bacalâm Anatolie.

Se modifică decizia Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cravțov Vladimir împotriva lui Tărăburcă Dumitru privind încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere și la cererea reconvențională înaintată de Tărăburcă Dumitru împotriva lui Cravțov Vladimir cu privire la declararea nulității contractului de împrumut, după cum urmează:

Se micșorează suma încasată din contul lui Tărăburcă Dumitru în beneficiul lui Cravțov Vladimir cu titlu de dobândă de întârziere de la 15 210 (cincisprezece mii două sute zece) euro, 39 cenți până la 9 635 (nouă mii șase sute treizeci și cinci) euro, 34 cenți.

În rest decizia Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, se menține.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva